

การพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย

Academic Leadership Development of The Head of Child Development
Center Under The Local Government Organization, Thoeng District,
Chiang Rai Province

สุริรัตน์ อินคำ¹

ชญาดา วรรณภิระ รัชพล ศิริธรรม²

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัญหา ข้อเสนอแนะ และแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้อำนวยการกองการศึกษาและหัวหน้าส่วนการศึกษา ประธานคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และครูผู้ดูแลเด็กและผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก รวมทั้งหมดจำนวน 167 คน และผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการจัดสนทนากลุ่ม

ผลการวิจัย พบว่า สภาพภาวะผู้นำทางวิชาการของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอเทิงจังหวัดเชียงราย โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu=2.71$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยคือ ด้านการเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการของสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง($\mu =2.74$) รองลงมา ด้านการกำหนดภารกิจของสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง($\mu =2.71$) และด้านการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับปานกลาง($\mu =2.67$) ปัญหาการดำเนินงาน พบว่าการกำหนดกรอบการทำงานไม่ชัดเจน บุคลากรไม่ให้ความสำคัญกับการนิเทศติดตามงาน ผู้นำไม่ให้ความสำคัญต่อปัญหา บุคลากรไม่เพียงพอ ข้อเสนอแนะการดำเนินงาน คือควรมีการประชุม

¹มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่

²ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ชี้แจงและมอบหมายการปฏิบัติงานและกำหนดกรอบการทำงานให้ชัดเจน ควรมีการกระตุ้นและส่งเสริมให้บุคลากรได้เห็นความสำคัญของการติดตามนิเทศงาน ควรมีการวางแผนในการกำหนดอัตราส่วนการดูแลเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านการกำหนดภารกิจของสถานศึกษา ได้แก่ การสร้างความเข้าใจในการดำเนินงานการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแก่บุคลากรและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง จัดทำแผนให้หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้เข้าใจและตระหนักในบทบาทหน้าที่ของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การสร้างเครือข่ายความร่วมมือจากศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอื่นและกำหนดแผนยุทธศาสตร์ในการปฏิรูปการเรียนรู้ของแผนพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้ความสอดคล้องกับแผนพัฒนาท้องถิ่น ด้านการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ จัดทำแผนให้หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ได้รับความรู้เทคนิคการบริหารงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและกระตุ้นการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างหัวหน้าศูนย์กับครูผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านการเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการของสถานศึกษา ได้แก่ การพัฒนาบุคลากรพัฒนาภาวะผู้นำของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และศึกษาการบริหารจัดการด้านบรรยากาศทางวิชาการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีการบริหารโดดเด่น

คำสำคัญ : การพัฒนา ภาวะผู้นำทางวิชาการ หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

Abstract

The purpose of this research is to study the state ,provide problem and suggestions and the guideline academic leadership development of the head of child development center under the local government organizations, Thoeng District,Chaing Rai province . Population, including the Administration of local government organization, Director of Education Division and head of Education, Chairman of the administrative Board of the child development center, care teachers and assistant child care teachers ,total number of 167 people and experts, the 9 people the tools used in the analysis The data were analyzed by frequency, percentage, mean and standard deviation, and the research results are as follows: focus group.

The academic leadership development of the head of child development center under the local government organizations. Overall moderate ($\mu = 2.71$) the average of high to low are The enhancement of academic atmosphere of the school in the medium ($\mu = 2.74$), followed by the determination of the mission schools in the medium ($\mu = 2.71$) and the teaching in the medium ($\mu = 2.67$) The problems, it is found that the framework is unclear, personnel not to focus on supervision work .The leaders not to focus on problems and insufficient personnel. Suggestions for operation found that should have meetings and assigned work and set the framework to clear, should be to encourage and promote staff is fully aware of the importance of follow-up supervision.

Key Words : Development Academic Leadership Head of Child Development Center

บทนำ

จากรายงานการประชุมสามัญของชมรมเครือข่ายครูผู้ดูแลเด็กปฐมวัยระดับอำเภอเทิง ประจำเดือน พฤษภาคม พ.ศ.2556 เมื่อวันที่ 31 เดือนพฤษภาคม พ.ศ.2556 เวลา 13.00 น. ถึง 16.00 น. ณ ห้องประชุมท้องถิ่นอำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย มีผู้เข้าร่วมประชุมจำนวน 68 คน ตามระเบียบวาระการประชุมเรื่อง การดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านบุคลากรในตำแหน่งหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พบปัญหาในเรื่องการดำเนินงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ได้แก่ งานบุคลากรและการบริหารจัดการ งานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม งานวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร งานการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน งานธุรการการเงินและพัสดุ

จากการสัมภาษณ์หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เกี่ยวกับการพัฒนาทางวิชาการ พบว่า ครูผู้ดูแลเด็กที่ได้รับการบรรจุแต่งตั้งใหม่ ได้รับคำสั่งจากผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในแต่ละแห่ง แต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่ตำแหน่งรักษาการแทนหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

การปฏิบัติงานทางด้านวิชาการ มีปัญหาส่วนใหญ่คือบุคลากรไม่มีความรู้และทักษะทางด้านการนิเทศและการประเมินผลการสอนของครู ไม่มีการจัดกิจกรรมการพัฒนาบุคลากร มีการจัดทำหลักสูตรการเรียนการสอนระดับปฐมวัย โดยยึดพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 แต่การนำหลักสูตรมาใช้ยังพบปัญหาในการจัดทำแผนการสอนและการนำแผนการสอนมาใช้ มีการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน แต่ยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและชุมชนอยู่ในระดับดีมีการนำเด็กเข้าร่วมกิจกรรมในชุมชนอย่างต่อเนื่อง โดยภาพรวมการปฏิบัติงานด้านวิชาการยังประสบปัญหามีข้อจำกัดทางเวลา หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้องปฏิบัติหน้าที่บริหารจัดการงานวิชาการควบคู่ไปกับการดูแลเด็กและจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้กับเด็ก ทำให้การปฏิบัติงานในหน้าที่รักษาราชการตำแหน่งหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้ไม่ดีตามมาตรฐาน การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (นาริรัตน์ สายศักดิ์ และจิตพิภา ธิชาว. สัมภาษณ์. 31 พฤษภาคม 2556).

จากข้อมูลดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยในฐานะนักศึกษา มีความสนใจในการวิจัยเรื่องการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในเขตอำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย ที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำทางวิชาการโดยใช้แนวคิดของ Hallinger and Murphy (1985 อ้างถึงใน วีระชาติ วิลาศรี 2550 : 40-50) ซึ่งได้เสนอองค์ประกอบของพฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการ หรือภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารการศึกษา 3 องค์ประกอบคือ การกำหนดภารกิจของสถานศึกษา การจัดการด้านการเรียนการสอน และการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการของสถานศึกษา เพื่อประโยชน์ในการนำข้อมูลไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อให้ได้ข้อความจริงอันเป็นประโยชน์ต่อการบริหารการศึกษา ตลอดจนการพัฒนาตนเองให้เป็นผู้บริหารที่ดี มีคุณภาพ ทำให้การบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพ ปัญหาและข้อเสนอแนะภาวะผู้นำทางวิชาการของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย
2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย มีวิธีการศึกษาดังนี้ คือ การวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการศึกษาเชิงปริมาณ คือแบบสอบถามสภาพปัญหาและข้อเสนอแนะภาวะผู้นำทางวิชาการของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย แบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เป็นข้อความถามเกี่ยวกับสภาพภาวะผู้นำทางวิชาการของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย ตอนที่ 3 เป็นข้อเสนอความคิดเห็นปลายเปิดเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะภาวะผู้นำทางวิชาการของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย และการศึกษาเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยใช้การจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 คน นำข้อมูลที่ได้จากการสำรวจจากแบบสอบถามสภาพ ปัญหาและข้อเสนอแนะภาวะผู้นำทางวิชาการของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย มาวิเคราะห์แล้วตั้งเป็นประเด็นในการจัดสนทนากลุ่ม เพื่อหาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้ 1) วิเคราะห์สภาพทั่วไปของประชากร จำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้ความถี่และร้อยละ เสนอในรูปแบบตาราง 2) วิเคราะห์สภาพ ปัญหา และข้อเสนอแนะสภาพภาวะผู้นำทางวิชาการของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย โดยการหาค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) เป็นรายด้านและโดยรวม เสนอในรูปแบบตาราง แล้วนำผลการวิเคราะห์ทางสถิติมาแปลผล โดยใช้ค่าเฉลี่ยของผลคะแนนเป็นตัวชี้วัดตามเกณฑ์ในการวิเคราะห์ 3) นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อสรุปและอธิบายผลการปฏิบัติ และข้อเสนอแนะภาวะผู้นำทางวิชาการของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย โดยการแจกแจงความถี่และเรียงลำดับความถี่จากมากไปหาน้อยและเขียนบรรยายความเรียง 4) การสนทนากลุ่มใช้การวิเคราะห์เนื้อหา เพื่อเป็นการหาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้อำนวยการกองการศึกษาและหัวหน้าส่วนการศึกษา ประธานคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็กและผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก รวมประชากรทั้งสิ้นจำนวน 167 คน และผู้เชี่ยวชาญที่ใช้ในการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) จำนวน 9 คน

เครื่องมือการวิจัย

1. เครื่องมือรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

การศึกษาเชิงปริมาณ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามสภาพ ปัญหาและข้อเสนอแนะภาวะผู้นำทางวิชาการของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย แบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลสภาพภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับสภาพภาวะผู้นำทางวิชาการของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย

ตอนที่ 3 เป็นข้อเสนอความคิดเห็นปลายเปิดเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะภาวะผู้นำทางวิชาการของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย

การศึกษาเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยใช้การจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 คน นำข้อมูลที่ได้จากการสำรวจจากแบบสอบถามสภาพ ปัญหาและข้อเสนอแนะภาวะผู้นำทางวิชาการของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย มาวิเคราะห์แล้วตั้งเป็นประเด็นในการจัดสนทนากลุ่มเพื่อหาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

2. การหาคุณภาพของเครื่องมือ

ได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

2.1 ศึกษาค้นคว้าจากตำรา เอกสาร ทฤษฎี แนวคิด งานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ และรายละเอียดวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2.2 ศึกษาวิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือ

และปรับแบบสอบถามเพื่อใช้เป็นแนวทางการสร้างแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (check list) และแบบสอบถามปลายเปิด

2.3 ศึกษาความหมาย ทฤษฎี หลักการ แนวคิด องค์ประกอบเพื่อทำนियามศัพท์ ในการวิจัย และนํานิยามเชิงปฏิบัติการมาเป็นแนวทางในการสร้างข้อคำถาม

2.4 นำแบบสอบถามฉบับร่าง ที่จัดทำขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบแก้ไข ให้ความตรงและความสมบูรณ์ของเนื้อหา รวมทั้งการใช้ภาษาที่เหมาะสม

2.5 นำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาจากอาจารย์ที่ปรึกษา เสนอผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบเครื่องมือ ที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล แล้วนำแบบสอบถามไปหา ค่าดัชนีความสอดคล้อง Index of Item-Objective Congruence (IOC) โดยพิจารณา ข้อที่มีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.50 เป็นต้นไป

2.6 นำแบบสอบถามมาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ เมื่อปรับปรุงแก้ไข แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง

2.7 นำแบบสอบถามที่จัดทำสมบูรณ์แล้วไปทดลองใช้ (Try - out) กับประชากร จำนวน 30 ราย ประกอบด้วย ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้อำนวยการกองการศึกษาและหัวหน้าส่วนการศึกษา ประธานคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็กและผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก อำเภอขุนตาล จังหวัดเชียงราย

2.8 นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองใช้แล้ว มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาตามวิธี Cronbach s Alpha coefficient ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่น 0.94

2.9 จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อเตรียมส่งไปยังประชากรในการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังต่อไปนี้

1. ขอหนังสือจากสภาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่ ถึงผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเขตอำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย เพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยขอหนังสือจากหน่วยงานต้นสังกัดถึงหน่วยงานกลุ่มประชากรในการวิจัย

3. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

4. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนทั้งหมดมาตรวจสอบความสมบูรณ์ทุกฉบับ
5. จำแนกแบบสอบถามโดยคัดแยกฉบับตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามแล้วนำคะแนนที่ได้จัดพิมพ์ลงเครื่องคอมพิวเตอร์ เพื่อเตรียมการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยนี้จะประมวลผลในการหาค่าความถี่ ร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์และวิเคราะห์เนื้อหา

ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. วิเคราะห์สภาพทั่วไปของประชากร จำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามโดยใช้ ความถี่และค่า ร้อยละ

2. วิเคราะห์สภาพ ปัญหาและข้อเสนอแนะสภาพภาวะผู้นำทางวิชาการของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย โดยการหาค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) เป็นรายด้านและโดยรวม เสนอในรูปแบบตาราง แล้วนำผลการวิเคราะห์ทางสถิติมาแปลผลดังนี้ การแปลผลของข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 103)

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 แปลความหมายว่า มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 แปลความหมายว่า มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 แปลความหมายว่า มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 แปลความหมายว่า มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 แปลความหมายว่า มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อสรุปและอธิบายผลการปฏิบัติและข้อเสนอแนะภาวะผู้นำทางวิชาการของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย โดยการแจกแจงความถี่และเรียงลำดับความถี่จากมากไปหาน้อยและเขียนบรรยายความเรียง

4. การสนทนากลุ่มใช้การวิเคราะห์เนื้อหา เพื่อเป็นการหาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย

สรุปผลการวิจัย

สภาพภาวะผู้นำทางวิชาการของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu=2.71$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยคือ ด้านการเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการของสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu=2.74$) รองลงมา ด้านการกำหนดภารกิจของสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu=2.71$) และด้านการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu=2.67$)

ด้านการกำหนดภารกิจของสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu=2.71$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ การจัดกระบวนการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของครูในการพัฒนางานด้านวิชาการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu=2.99$) รองลงมา การสื่อสารให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับทราบแนวปฏิบัติ หรือเป้าหมายด้านวิชาการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu=2.84$) การประชุมชี้แจงเป้าหมายด้านวิชาการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้ผู้บริหาร ครูผู้สอน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทราบ อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu=2.80$) ตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยอันดับสุดท้ายคือ การประเมินความต้องการของครู เพื่อการพัฒนาด้านวิชาการไปสู่เป้าหมายของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu=2.43$)

ด้านการจัดการเรียนการสอน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu=2.67$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ จัดให้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างคณะครูผู้สอนด้วยกัน เพื่อช่วยให้ครูผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เป็นไปตามเป้าหมายของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu=3.00$) รองลงมาคือ ระบบการแจ้งข้อมูลรายงานผลการประเมินพัฒนาการเด็ก ให้ผู้ปกครองทราบระดับปานกลาง ($\mu=2.75$) การนิเทศการสอนอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการอย่างต่อเนื่อง ($\mu=2.72$) การชี้ให้เห็นถึงจุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนาในการสอนของครูผู้สอน เมื่อมีการประชุมหลังนิเทศการสอน ($\mu=2.72$) และการให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ครูผู้สอน ด้านกระบวนการเรียนของนักเรียน หลังการนิเทศการสอน ($\mu=2.72$) ตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยอันดับสุดท้ายคือ การบันทึกการนิเทศเพื่อประเมินการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนว่าสอดคล้องกับเป้าหมายด้านวิชาการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อยู่ในระดับน้อย ($\mu=2.37$)

ด้านการเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการของสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu=2.74$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ การสนับสนุนครูผู้สอนเข้ารับการอบรมทางวิชาการตามสาขาวิชาชีพที่สอดคล้องกับเป้าหมายของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu=3.16$) รองลงมาคือ การประชาสัมพันธ์และยกย่องเชิดชูเกียรติคุณของครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานดีเด่นด้วยวิธีการต่างๆ อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu=3.02$) และการควบคุม ดูแลเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แทน เมื่อครูผู้สอนไม่สามารถเข้าสอนได้เนื่องจากครูประจำชั้นลา อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu=3.01$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยอันดับสุดท้าย คือ การจัดนิทรรศการเกี่ยวกับผลงานเด็กหรือกิจกรรมแข่งขันทักษะทางวิชาการ อยู่ในระดับน้อย ($\mu=2.25$)

ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย ดังนี้

ด้านการกำหนดภารกิจของสถานศึกษา ปัญหาที่มีค่าความถี่สูงสุด คือ การกำหนดกรอบการทำงานไม่ชัดเจน ($f=15$) ข้อเสนอแนะที่มีค่าความถี่สูงสุด คือ ควรมีการประชุมชี้แจงและมอบหมายการปฏิบัติงานและกรอบการทำงานให้ชัดเจน ($f=15$)

ด้านการจัดการเรียนการสอนปัญหาที่มีค่าความถี่สูงสุด คือ บุคลากรไม่ให้ความสำคัญกับการนิเทศติดตามงาน ($f=20$) ข้อเสนอแนะที่มีค่าความถี่สูงสุด คือ ควรมีการกระตุ้นและส่งเสริมให้บุคลากรได้เล็งเห็นความสำคัญของการติดตามนิเทศงาน ($f=20$)

ด้านการเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการของสถานศึกษา ปัญหาที่มีค่าความถี่สูงสุด คือ ผู้นำไม่ให้ความสำคัญต่อปัญหาบุคลากรไม่เพียงพอ ($f=27$) ข้อเสนอแนะที่มีค่าความถี่สูงสุด คือ ควรมีการวางแผนในการกำหนดอัตราส่วนการดูแลเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ($f=27$)

แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย

ด้านการกำหนดภารกิจของสถานศึกษาได้แก่สร้างความเข้าใจในการดำเนินงานการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแก่บุคลากรและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อกำหนดนโยบายการทำงานและบทบาทของบุคลากรที่ชัดเจน จัดทำแผนให้หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้เข้าใจและตระหนักในบทบาทหน้าที่ของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อการพัฒนาศักยภาพการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การสร้างเครือข่ายความร่วมมือจากศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอื่นเพื่อให้หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้แลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์กับเครือข่ายกลุ่มหัวหน้าศูนย์

พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดเชียงรายและกำหนดแผนยุทธศาสตร์ในการปฏิรูปการเรียนรู้ของแผนพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาท้องถิ่นเพื่อพัฒนาคุณภาพงานวิชาการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ด้านการจัดการเรียนการสอนได้แก่จัดทำแผนให้หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ได้รับความรู้เทคนิคการบริหารงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อพัฒนาศักยภาพการบริหารงานของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และกระตุ้นการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างหัวหน้าศูนย์กับครูผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ด้านการเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการของสถานศึกษา ได้แก่ การพัฒนาบุคลากรพัฒนาภาวะผู้นำของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีบุคลิกภาพที่เหมาะสมกับการเป็นผู้นำ และศึกษาการบริหารจัดการด้านบรรยากาศทางวิชาการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีการบริหารโดดเด่น เพื่อจะได้นำความรู้ที่ได้รับจากการศึกษาดูงาน การบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมาพัฒนาต่อไป

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยสภาพภาวะผู้นำทางวิชาการของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ด้านการเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการของสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง ด้านการกำหนดภารกิจของสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง และด้านที่มีค่าเฉลี่ยอันดับสุดท้ายคือ ด้านการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องมาจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้จัดตั้งและดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พร้อมทั้งได้รับถ่ายโอนศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งเดิมอยู่ในความดูแลรับผิดชอบของส่วนราชการต่างๆ บางแห่งยังได้รับการพัฒนาอย่างไม่ทั่วถึงด้านบุคลากรในตำแหน่งหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กยังขาดการพัฒนาอย่างต่อเนื่องเนื่องจากหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้องปฏิบัติหน้าที่การดูแลเด็กและจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับเด็กควบคู่กับการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ส่งผลให้หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กยังมีภาวะผู้นำทางวิชาการโดยภาพรวมระดับปานกลาง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ศศิธร บุตรเมือง (2012 : 102) วิจัยเรื่อง พฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูในโรงเรียนกลุ่มสาครบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร พบว่าผู้บริหารสถานศึกษามีพฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการ ด้านการเสริมสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ ด้านการกำหนดภารกิจ

ด้านการบริหารจัดการด้านการเรียนการสอน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ นันทิชา ชูเชื้อ (2556 : 74) วิจัยเรื่อง การจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลนครเกาะสมุย อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี ตามมาตรฐานการศึกษา(ขั้นพื้นฐาน) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มาตรฐานด้านบุคลากร พบว่า ความคิดเห็นในการจัดการศึกษาเป็นไปตามมาตรฐานด้านบุคลากรอยู่ในระดับปานกลาง คือ มาตรฐานที่ 3 ผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีคุณธรรม จริยธรรม มีภาวะผู้นำ และมีความสามารถในการบริหารจัดการ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ นพรัตน์ โพธิ์ศรีทอง (2550 : ระบบออนไลน์) วิจัยเรื่องรูปแบบสมรรถนะของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย พบว่าสมรรถนะทั้ง 7 สมรรถนะ ที่ค้นพบนี้ได้มาจากการวิเคราะห์งานในหน้าที่หลักของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยการวิเคราะห์ความรู้ ทักษะ ความสามารถ และ คุณลักษณะส่วนบุคคลหรือองค์ประกอบที่จะทำให้หัวหน้าศูนย์ทำงานในหน้าที่ได้สำเร็จ ด้วยการ ดูกิจกรรมหลัก และกิจกรรมย่อยในแต่ละงานของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งหน้าที่หลักของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และภารกิจหลักของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก รูปแบบสมรรถนะของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ พบจากการศึกษาวิจัยทั้ง 7 สมรรถนะในครั้งนี้นี้ยังสอดคล้องอย่างมากกับมาตรฐานการดำเนินงาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้ง 6 ด้านคือ มาตรฐานด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มาตรฐานด้านบุคลากร มาตรฐานด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย มาตรฐานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร มาตรฐานด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน และมาตรฐานด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2553 : 2) สอดคล้องกับงานวิจัยของ นฤมล ศรีบุญเรือง (2555 อ้างถึงใน จตุรงค์ ภูอยู่เย็น. 2541 : 108) วิจัยเรื่อง พฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนแตกต่างกันในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา โดยศึกษาตามแนวคิดของฮอลลิงเจอร์และเมอร์ฟี ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีพฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการ สอดคล้องกับหนังสือชื่อเรื่องความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา ของ ธีระ รุญเจริญ (2553: 133-134) สรุปคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการบริหารงานวิชาการ มีความรู้และเป็นผู้นำด้านวิชาการ มีความรู้มีทักษะมีประสบการณ์ด้านการบริหารงาน สามารถใช้ความรู้และ

ประสบการณ์ แก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ทัน่วงที มีวิสัยทัศน์ มีความคิดสร้างสรรค์ ใฝ่เรียนรู้ มุ่งมั่นพัฒนาตนเองอยู่เสมอ รอบรู้ทางการศึกษา ความรับผิดชอบ แสวงหาข้อมูลข่าวสาร รายงานผลการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ ใช้นวัตกรรมการบริหาร คำนึงถึงมาตรฐานวิชาการ

ด้านการกำหนดภารกิจของสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งมีการจัดกระบวนการ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นของครูในการพัฒนางานด้านวิชาการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีการสื่อสารให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับทราบแนวปฏิบัติ สอดคล้องกับมาตรฐานการดำเนินงาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (2553 : 35-36) มาตรฐานที่ 4 ด้าน วิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ข้อที่ 5. การบริหารงานวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร

ด้านการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งมีระบบการแจ้งข้อมูลรายงาน ผลการประเมินพัฒนาการเด็ก ให้ผู้ปกครองทราบ มีการกำหนดผู้รับผิดชอบในการ ประสานงานด้านการใช้หลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างชัดเจน จัดให้มีการแลกเปลี่ยน ความคิดเห็นระหว่างคณะครูผู้สอนด้วยกัน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ศศิพร บุตรเมือง (2012 : 102) วิจัยเรื่อง พฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตาม การรับรู้ของครูในโรงเรียน กลุ่มสาครบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรสาคร ด้านการนิเทศและการประเมินผลการสอนของครู พบว่าครูรับรู้ว่าผู้บริหาร สถานศึกษามีพฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจ เนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญกับการนิเทศและการประเมินผลการสอน ของครูค่อนข้างน้อย ทำให้ครูไม่ได้ข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน จึงทำให้ ครูไม่ได้ปรับปรุงวิธีการสอนให้ดีขึ้น

ด้านการเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการของสถานศึกษา ซึ่งมีการสนับสนุน ครูผู้สอนเข้ารับการอบรมทางวิชาการตามสาขาวิชาชีพที่สอดคล้องกับเป้าหมายของศูนย์ พัฒนาเด็กเล็ก มีการส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูผู้สอนนำทักษะความรู้ตามสาขาวิชาชีพ ที่ได้จากการฝึกอบรมมาใช้ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ มีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนได้ ใช้ความรู้ความสามารถและทักษะของตนได้อย่างเต็มศักยภาพ และมีการจัดนิทรรศการ เกี่ยวกับผลงานเด็กหรือกิจกรรมแข่งขันทักษะทางวิชาการ สอดคล้องกับมาตรฐานการ ดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรมส่งเสริมการ ปกครองส่วนท้องถิ่น (2553 :14-15) มาตรฐานที่2ด้านบุคลากร บทบาทหน้าที่ความรับ รับผิดชอบของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กรับผิดชอบดูแลบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

งานบุคลากรและการบริหารจัดการ งานอาคารสถานที่ และสิ่งแวดล้อม งานวิชาการและ
กิจกรรมตามหลักสูตร งานการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน งานธุรการ การเงิน
และพัสดุ และบทบาทหน้าที่ของครูผู้ดูแลเด็กปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการจัดประสบการณ์
เรียนรู้การส่งเสริมการเรียนรู้ พัฒนาผู้เรียน ปฏิบัติงานวิชาการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ปัญหาและข้อเสนอแนะภาวะผู้นำทางวิชาการของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัด
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย

ด้านการกำหนดภารกิจของสถานศึกษา ปัญหา คือการกำหนดกรอบการทำงาน
ไม่ชัดเจน ข้อเสนอแนะ คือควรมีการประชุมชี้แจงและมอบหมายการปฏิบัติงานและ
กรอบการทำงานให้ชัดเจน

ด้านการจัดการเรียนการสอนปัญหา คือ บุคลากรไม่ให้ความสำคัญกับการนิเทศ
ติดตามงาน ข้อเสนอแนะ คือควรมีการกระตุ้นและส่งเสริมให้บุคลากรได้เล็งเห็นความสำคัญ
ของการติดตามนิเทศงาน

ด้านการเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการของสถานศึกษา ปัญหา คือ ผู้นำไม่
ให้ความสำคัญต่อปัญหาบุคลากรไม่เพียงพอ ข้อเสนอแนะ คือ ควรมีการวางแผนในการกำหนด
อัตราส่วนการดูแลเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัด
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย

ด้านการกำหนดภารกิจของสถานศึกษา มีแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการ ได้แก่
สร้างความเข้าใจในการดำเนินงานการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแก่บุคลากรและผู้ที่มี
ส่วนเกี่ยวข้องเพื่อกำหนดนโยบายการทำงานและบทบาทของบุคลากรที่ชัดเจน โดยการจัด
โครงการประชุมบุคลากร และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
จัดทำแผนให้หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้เข้าใจและตระหนักในบทบาทหน้าที่ของหัวหน้า
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อการพัฒนาศักยภาพการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยจัดทำคู่มือ
บทบาทหน้าที่ของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ชัดเจน การสร้างเครือข่ายความร่วมมือจาก
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอื่น เพื่อให้หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้แลกเปลี่ยนความรู้และ
ประสบการณ์กับเครือข่ายกลุ่มหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดเชียงราย
โดยจัดโครงการสร้างเครือข่ายกลุ่มหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดเชียงราย
และกำหนดแผนยุทธศาสตร์ในการปฏิรูปการเรียนรู้ของแผนพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้
ความสอดคล้องกับแผนพัฒนาท้องถิ่นเพื่อพัฒนาคุณภาพงานวิชาการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
โดยจัดโครงการจัดทำแผนพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาท้องถิ่น

ด้านการจัดการเรียนการสอนมีแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการ ได้แก่ จัดทำแผนให้หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ได้รับความรู้เทคนิคการบริหารงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อพัฒนาศักยภาพการบริหารงานของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยจัดโครงการอบรมเทคนิคการบริหารงานของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และกระตุ้นการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างหัวหน้าศูนย์กับครูผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยจัดโครงการนิเทศติดตามด้านการจัดการเรียนการสอนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ด้านการเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการของสถานศึกษามีแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการ ได้แก่ การพัฒนาบุคลิกภาพพัฒนาภาวะผู้นำของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีบุคลิกภาพที่เหมาะสมกับการเป็นผู้นำ โดยการจัดโครงการอบรมเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และศึกษาการบริหารจัดการด้านบรรยากาศทางวิชาการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีการบริหารโดดเด่น เพื่อจะได้นำความรู้ที่ได้รับจากการศึกษาดูงาน การบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมาพัฒนาต่อไป โดยการจัดโครงการศึกษาดูงานจากศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีการบริหารการศึกษาที่โดดเด่น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากข้อค้นพบในการวิจัยครั้งนี้ ทำให้ทราบว่าสภาพภาวะผู้นำทางวิชาการของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านการกำหนดภารกิจของสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง ด้านการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับปานกลาง และด้านการเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการของสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้นจึงควรปรับปรุงหรือหาแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยดำเนินการดังนี้

กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ควรจัดสรรอัตราตำแหน่งหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ปฏิบัติหน้าที่การเป็นผู้บริหารสถานศึกษาโดยกำหนดกรอบการทำงาน และบทบาทหน้าที่ให้ชัดเจนและจัดโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะภาวะผู้นำของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเรื่องความรู้ความสามารถ คุณธรรม จริยธรรม มนุษย์สัมพันธ์ และบุคลิกภาพ เพื่อให้หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้ตระหนักถึงบทบาท หน้าที่ของตำแหน่งหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

สำนักงานท้องถิ่นจังหวัด ควรมีนโยบายและสนับสนุนงบประมาณเพื่อการดำเนินงานที่ชัดเจนในการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีคุณภาพและควรมีการจัดตั้งสมาคมผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

สำนักงานท้องถิ่นอำเภอ ควรจัดโครงการ/กิจกรรมการประกวดหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กดีเด่นด้านการบริหารงานวิชาการเพื่อกระตุ้นให้หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กพัฒนาศักยภาพของตนเอง เพื่อก้าวสู่การเป็นผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ

ผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรใช้กระบวนการบริหารอย่างเป็นระบบครบวงจร (P D C A) ทุกขั้นตอนตามกระบวนการบริหารต้องมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาทุกฝ่ายโดยเน้นการกำหนดนโยบายและแนวทางการดำเนินงานที่ชัดเจนเพื่อให้บุคลากรมีความมั่นใจในทิศทางการทำงาน

คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรมีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ

ครูผู้ดูแลเด็ก ควรพัฒนาตนเองให้มีความพร้อมและมีประสิทธิภาพภาพในการปฏิบัติงานในทุกๆ ด้าน พัฒนาศักยภาพตนเองเพื่อก้าวเข้าสู่ตำแหน่งหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต่อไป

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ควรวิจัยเรื่อง การประเมินความต้องการของครูเพื่อพัฒนาด้านวิชาการไปสู่เป้าหมายของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ควรวิจัยเรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในทรรศนะของครูผู้ดูแลเด็ก

ควรวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการบริหารงานของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เอกสารอ้างอิง

กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น. (2553). **เครื่องมือการประเมินมาตรฐานการศึกษา (ขั้นพัฒนา) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและแบบกรอกการประเมินมาตรฐานการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร :
กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น. กระทรวงมหาดไทย.

- จิตติกา อธิว. (31 พฤษภาคม 2556). สัมภาษณ์. ครูผู้ดูแลเด็กการศึกษาการแทนหัวหน้า
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลวัง อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดขอนแก่น.
- ธีระ รุณเจริญ. (2553). **ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษายุคปฏิรูป
การศึกษา(ฉบับปรับปรุง) เพื่อปฏิรูปรอบ2และประเมินภายนอก รอบ 3.**
พิมพ์ครั้งที่ 6 (ม.ป.ท.) : ข้าวฟ่างจำกัด.
- นฤมล ศรีบุญเรือง. (2555). **คุณลักษณะของผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหาร
ส่วนตำบล (อบต.).** วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต การบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์
- นาริรัตน์ สายศักดิ์. (31 พฤษภาคม 2556). สัมภาษณ์. ครูผู้ดูแลเด็กการศึกษาการแทนหัวหน้า
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตำบลเชียงเคี่ยน อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดขอนแก่น.
- นันธิชา ชูเชื้อ. (2556). **การจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลนครเกาะสมุย
อำเภอกะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี ตามมาตรฐานการศึกษา(ขั้นพื้นฐาน)
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.**
วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต การบริหารการศึกษามหาบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
- นพรัตน์ โพธิ์ศรีทอง. (2550). **รูปแบบสมรรถนะของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย.**
กรุงเทพฯ : คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). **การวิจัยเบื้องต้น.** พิมพ์ครั้งที่7. กรุงเทพฯ : สุริยวิสาสน์.
- วีระชาติ วิลาศรี. (2550). **ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2.** วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต
การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย
- ศศิธร บุตรเมือง. (2555). **พฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตาม
การรับรู้ของครูในโรงเรียนกลุ่มสาครบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสมุทรสาคร.** บริหารการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย